

Special:
Feest je mee?

Greenscreen als verrijking

Feest op de digitale verteltafel

In veel onderbouwgroepen staat een verteltafel. Een plek waar de inhoud van een verhaal of boek in beeld wordt gebracht. Ook kun je op de verteltafel de taalontwikkeling combineren met de digitale ontwikkeling. Maar hoe helpen digitale middelen om het verhaal letterlijk in beeld te brengen en welke vaardigheden zijn hiervoor nodig?

TEKST PETRA MESTROM BEELD PETRA MESTROM

Niet alle digitale middelen zijn even geschikt voor jonge kinderen. Het is algemeen bekend dat jonge kinderen vooral leren door te spelen en door tastbare materialen te gebruiken. Een digitaal middel, zoals een tablet, is slechts een plat scherm. Door zo'n tablet te koppelen aan tastbare materialen, zoals poppetjes en ander speelgoed, sluit het gebruik ervan beter aan bij bovengenoemde leerbehoefte van het jonge kind. Met behulp van een groen scherm en een greenscreen-app op je tablet, kun je verhalen en boeken tot leven laten komen: de greenscreen-app vervangt alles dat groen is door een achtergrond naar keuze. Op de plek waar eerst groen te zien was, komt een afbeelding die je zelf kiest tevoorschijn. Je kunt diverse greenscreen-trucs toepassen en een video of foto maken. Voor jonge kinderen is dit magisch.

Een waardevolle aanvulling in de klas

De greenscreen-techniek stimuleert de creativiteit en verbeeldingskracht bij kinderen, doordat ze hun eigen verhalen bedenken en daarbij meteen het resultaat in beeld zien. Ook komen de 21e eeuwse vaardigheden aan bod, zoals communiceren, creatief en probleemoplossend denken, samenwerken én digitale geletterdheid. Bijvoorbeeld: in kleine groepjes filmen de kinderen een verhaal. Hierbij denken ze na over de opbouw (communiceren) en verdelen ze taken (samenwerken). De kinderen leren de werking van de greenscreen-techniek logisch te benaderen (computational thinking); kinderen ontdekken dat foto's en video's niet altijd waar zijn

(mediawijsheid); de kinderen leren informatie te presenteren (informatievaardigheden) en ze leren een digitaal product te ontwerpen (ICT-basisvaardigheden) (Basicly.co, 2021). De kinderen gaan aan de slag met regisserend spel: ze verfilmen bestaande verhalen, of ze bedenken hun eigen verhalen met poppetjes en attributen.

Op scholen waar met de Greenscreenbox gewerkt wordt, zie ik dat het poppenspel bij het maken van greenscreen-video's veel spel en taal uitlokt, net als bij de verteltafel. Bij de verteltafel spelen ze één of meerdere rollen met de poppen en attributen en verwoorden ze wat er in het verhaal gebeurt en gezegd wordt (Janssen-Vos, 2004). De verteltafel is heel geschikt om de woordenschat en gesproken taal uit te breiden en om te leren spelen (Janssen-Vos, 2008). Dit geldt aansluitend ook voor het poppenspel in combinatie met de greenscreen-techniek. Doordat de greenscreen-techniek inzetbaar is bij verschillende vakken en thema's, kunnen kinderen naast bovengenoemde vaardigheden ook andere vaardigheden ontwikkelen, zoals sociale vaardigheden of kunstzinnige oriëntatie.

Wat heb je nodig?

Allereerst heb je een groene achtergrond nodig. Dat kan een groot greenscreen zijn, of een felgroen geverfde muur. Kinderen komen dan zelf in beeld in hun video. Dat vinden ze erg leuk! Het nadeel is dat je je klas moet verbouwen om een greenscreen op te zetten. Ook mogen vanwege de AVG niet alle kinderen in beeld worden gebracht. In plaats van een groot greenscreen kun je ook werken ►►

De attributen worden op de achtergrond geprojecteerd, zodat de kinderen een verhaal kunnen vertellen dat in een video wordt verwerkt

» met de Greenscreenbox. Die past op tafel.

Kinderen komen hierbij niet zelf in beeld. Ze gebruiken speelgoed als personages en attributen. Ook gebruiken ze groene blokken en stroken. Die zijn door de greenscreen-techniek onzichtbaar.

Aan de slag in de klas

Je kunt onderstaande drie manieren gebruiken om de greenscreen-techniek in te zetten.

1 Booktuben

Prentenboeken zijn een fijn startpunt voor het maken van greenscreen-video's. Daarmee maak je een mooie koppeling tussen geletterdheid en digitale geletterdheid. Ook geeft het veel input voor het spel. Bij booktuben maak je een verfilming van (een deel van) een boek. Kinderen zullen hierbij actief de nieuwe woorden die in het boek voorkomen gebruiken, ze ontdekken de verhaalstructuur van het boek en ze moeten samenwerken en plannen om hun film goed vorm te kunnen geven. Waar nodig kun je als leerkracht deze vaardigheden stimuleren. We werken het booktuben in dit artikel uit aan de hand van het prentenboek *Alles is reden voor een feestje* van Ingrid en Dieter Schubert en Monique Berndes (zie ook het kader 'Downloads voor boekverfilming').

Het verhaal begint met Haas, die naar de grote boom loopt waar advertenties hangen. Door Haas op een groene strook te plakken, kunnen de kinderen de Haas door de film laten lopen zonder dat hun handen in beeld komen. Stimuleer de kinderen om een stukje van het

verhaal te vertellen tijdens het filmen. In de volgende scène zit Haas op een boomstronk, met zijn vrienden om hem heen. Daar leest hij de uitnodiging van Eekhoorn voor. Per scène laat je op deze manier een verfilming maken. Houd het prentenboek erbij ter ondersteuning voor de kinderen. Als je wilt, kun je de verschillende scènes naderhand aan elkaar plakken.

Downloads voor boekverfilming

Op www.hjk-online.nl/ict-media/greenscreen vind je de handleiding en downloads die je nodig hebt voor deze boekverfilming. Download de printables, print en knip ze uit. Sla de achtergrondafbeeldingen op je tablet op. Open de greenscreen-app en volg de stappen uit de handleiding om je project klaar te zetten voor het filmen. Behalve de downloads vind je op deze pagina ook voorbeeld- en instructievideo's. Zo zie je hoe de greenscreen-trucs worden uitgevoerd.

Drie praktische tips

- **Begin klein:** laat kinderen eerst experimenteren met de greenscreen-techniek. Geef ruimte voor vrij spel. Als ze vertrouwd zijn met de techniek, geef je ook opdrachten, zoals het maken van een boekverfilming.
- **Lamineer printables met matte lamineerfolie.** Zo worden ze stevig en blijven ze langer mooi. De matte folie voorkomt lichtschitteringen in je video.
- **Maak plakband dubbelzijdig of gebruik Pritt Buddies om voorwerpen vast te plakken aan de groene stroken.**

2 Creatieve vervolgvactiteiten

Als de kinderen een boekverfilming hebben gemaakt, is het interessant om hen ook een vervolg te laten bedenken. Na het verfilmen van *Alles is reden voor een feestje* kun je de kinderen zich laten afvragen wat er na het feest gebeurt: moeten de dieren nog veel opruimen na het feest? Hoe loopt het af met Haas en Muis? Haas is verliefd op Muis. Zou er een trouwfeest komen? Hoe zou dat er dan uitzien?

3 Spel aan de digitale verteltafel

Greenscreen-video's maken is een vorm van spel. Je kunt de greenscreen-techniek daarom ook als spelvorm inzetten voor vrij spel.

Kenmerken van spel zijn (Leraar24.nl, 2019):

- Het is plezierig en vreugdevol.
- Het kent geen doelen en is spontaan.
- De kinderen bepalen wat ze doen.
- Het is vrij van regels van buitenaf.
- Het is niet letterlijk (kan doen-alsof-elementen bevatten) en heeft een eigen realiteit.
- Het roept actieve betrokkenheid op.

Als leerkracht heb je een belangrijke rol om spel mogelijk te maken. Sommige kinderen bedenken zelf hele verhalen, andere kinderen hebben jou hierbij nodig. Ga er bij het spel in de Greenscreenbox dan ook niet van uit dat het 'zomaar' ontstaat. Zeker het interactieve rollenspel ontstaat niet automatisch. Terwijl deze fase juist zo belangrijk is voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en de taal-denkontwikkeling: kinderen leren zich tijdens het rollenspel verplaatsen in de gedachten en gevoelens van een ander. En terwijl kinderen spelen, zijn ze aan het praten en verwoorden ze hun innerlijke gedachten.

Door als leerkracht mee te spelen met het spel van kinderen, kun je het spel eerst spiegelen (nadoen) en vervolgens uitbreiden en verrijken. Je koppelt de taal aan de handelingen en je kunt het spel naar een hoger niveau tillen (Wouterse, 2021).

Zeven praktische tips

- Bied voldoende prentenboeken aan die de fantasie van de kinderen prikkelen om met het thema aan de slag te gaan.
- Stel rijk spelmateriaal beschikbaar dat binnen het thema past en de fantasie prikkelt. Denk bij het thema 'Feest' aan verschillende soorten poppetjes, slingers en mini-cadeautjes.
- Sla op de tablet diverse foto's op, zodat kinderen een achtergrond kunnen kiezen die hun fantasie prikkelt.
- Speel het rollenspel voor (demonstratiespel).
- Bekijk in de kring gemaakte filmpjes op het digibord. Zo kunnen de kinderen elkaar inspireren.

- Speel regelmatig mee met de kinderen. Laat de leiding van het spel bij het kind.
- Maak gebruik van spelscripts (zie het kader 'Spelscript').

Spelscript

Een storyboard helpt kinderen bij het filmen van hun verhaal. In de filmwereld wordt het een storyboard genoemd. In de kleuterklas is het beter bekend als een spelscript.

Het spelscript verdeelt het verhaal in scènes. Per scène teken je wat er gebeurt in het verhaal. Het spelscript geeft betekenis en inhoud aan de verschillende rollen. Ook is het voor veel kinderen een handig geheugensteuntje tijdens het spel. In het begin spelen ze het spelscript na. In een later stadium stappen ze over op hun eigen verhalen en bedenken ze zelf rollen (Leraar24.nl, 2017).

Je kunt het spelscript als leerkracht aanreiken, maar kinderen kunnen dit ook zelf maken.

Een spelscript kan ook tijdens het spel ontstaan. Kinderen bedenken zelf welke rollen ze willen spelen en wat ze nodig hebben voor hun spel. Laat hen de verschillende spelhandelingen uitvoeren en maak daar foto's van. Print de foto's en je spontane spelscript is klaar.

Hoge betrokkenheid

Kinderen gaan met een greenscreen of Greenscreenbox actief met media aan de slag. De magie van de greenscreen-techniek zorgt voor een hoge betrokkenheid bij de kinderen. Door deze techniek te koppelen aan de verteltafel en in te zetten bij spel, ontwikkelen kinderen diverse spel-, taaldenk-, sociaal-emotionele en 21^e eeuwse vaardigheden. Een waardevolle aanvulling!

De literatuurlijst is te vinden op:
www.hjk-online.nl/artikelen

Petra Mestrom

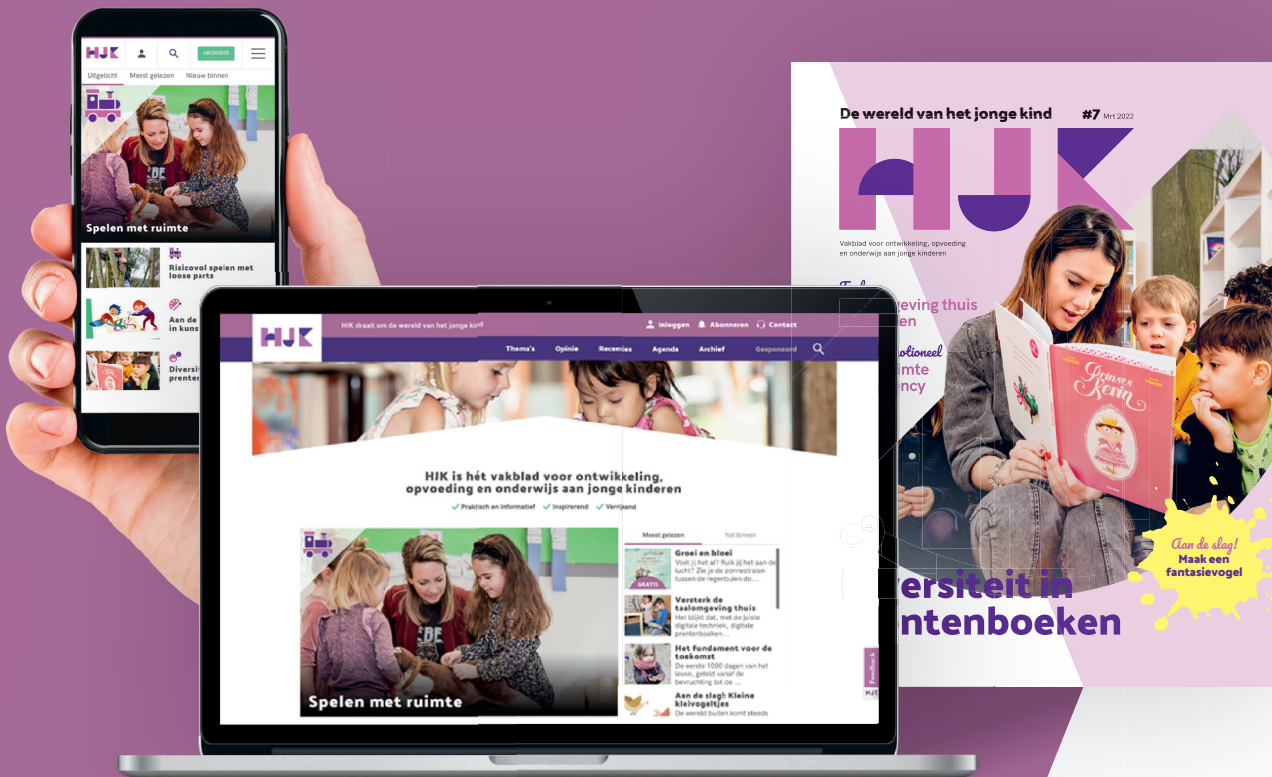
is specialist digitale geletterdheid en oprichter van de Greenscreenbox (www.greenscreenbox.nl)

Met dank aan

Willy Maas-Van Roon

Blijf op de hoogte van de ontwikkelingen rondom het jonge kind

Neem een (online) abonnement op HJK

- + Alles over de ontwikkeling, opvoeding en het onderwijs aan jonge kinderen
- + Betrouwbare vakinformatie
- + Voor en door onderwijsprofessionals

Meer weten?

Ga naar hjk-online.nl of bel 088-2266691